

	Projektname Vatten och avloppsplan, tillägg till ÖP	Dnr 2013/BMN0622	Sida 1
	Författare Fredrika Ternelius	Förvaltning Samhällsbyggnad	Dokumenttyp Utställningshandling

Samrådsredogörelse

INKOMNA YTTRANDEN UTAN SYNPUNKTER

Emmaboda kommun
Försvarmakten
Polismyndigheten i Kalmar län
Kommunstyrelsen, Torsås kommun

INKOMNA YTTRANDEN MED SYNPUNKTER

Länsstyrelsen, Kalmar län
Trafikverket
Kalmar kommun
Djursviks samhällsförening
Torsås kustmiljögrupp
Ett antal fastighetsägare från Övraby
Fastighetsägare från Kyrkebo
Fastighetsägare från Övraby
Fastighetsägare från Bergkvara
Fastighetsägare från Kyrkebo
Fastighetsägare från Gullaboås

INKOMNA YTTRANDE MED SYNPUNKTER FRÅN DET ALLMÄNNA

Länsstyrelsen Kalmar län

Länsstyrelsen tycker att det är mycket positivt att kommunen har arbetat fram en kommunövergripande vatten- och avloppsplan med syftet att skapa en långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Sammantaget har kommunen tagit fram ett strukturerat och lättöverskådligt material som innehåller många viktiga delar för en sådan planering.

Länsstyrelsens synpunkter

Allmänt

Länsstyrelsen anser att det är bra att det i va-planen tydliggörs att det tematiska tillägget ersätter de delar i översiktsplanen som behandlar vatten- och avloppsfrågan men att det även bör framgå när kommunfullmäktige avser att aktualitetspröva gällande översiktsplan enligt plan- och bygglagens 3kap 5§.

Va-planen beskriver kortfattat hur en fristående åtgärdsplan kommer att tas fram och beslutas. Åtgärdsplanen är tänkt att innehålla specificerade, tidsbestämda och kostnadsberäknade åtgärder. Länsstyrelsen tycker att åtgärdsplanen borde lyftas fram tydligare i va-planen med en utförligare beskrivning om vad som ska ingå i den, hur den hänger ihop med va-planen samt när och hur den är tänkt att uppdateras.

Va-planen har en snygg layout som gör materialet lätt att hitta i. Kartmaterialet känns dock lite svåröverskådligt på sidorna 42-51.

Dricksvatten

Länsstyrelsen anser att det är bra att det tydliggörs i planen att skyddet av den kommunala vattenförsörjningen ska prioriteras före andra intressen.

Kommunen anger att en lokal dricksvattenförsörjningsplan bör tas fram för att säkerställa dricksvattenförsörjningen i ett flergenerationsperspektiv. I planen anges även att en kommunal beredskapsplan för driftsstörningar i dricksvattenleveransen bör tas fram. Länsstyrelsen anser att det i planen under åtgärdsförslaget på ett tydligt sätt bör framgå när kommunen planerar att ta fram dessa planeringsunderlag.

Kommunen presenterar tolv områden föreslagna för framtida bebyggelse. Länsstyrelsen saknar ett resonemang kring hur utredningsområdena ska försörjas med främst dricksvatten men även avlopp. T.ex. räcker nuvarande dricksvattenförsörjning till för föreslagna områden, eller behöver kommunen utreda möjligheterna till ökat uttag av dricksvatten?

Gällande Bergkvara reservvattentäkt är det viktigt att en beredskap finns, inklusive tydliga rutiner, att snabbt producera dricksvatten eftersom det vid brist på

dricksvatten i Kalmar kan medföra att dricksvattenförsörjningen till Torsås prioriteras bort. Denna risk visar också behovet för kommunen att ta fram en beredningsplan gällande dricksvattenförsörjningen.

Antalet utpekade regionalt viktiga vattenresurser i va-planen stämmer inte och behöver uppdateras eftersom Kalmar läns regionala vattenförsörjningsplan blev fastställd och beslutad under slutet av 2013.

Samtliga kommunala vatten- och dricksvattentäkter skyddas enligt planen, s26, av vattenskyddsområden med särskilda skyddsföreskrifter. Föreskrifterna är ca 20 år gamla. I VA-planen anges inte om skyddsföreskrifterna eller gränserna för vattenskyddsområdena är i behov av en uppdatering eller översyn, vilket bör framgå av planen. Ny kunskap och samhällets utveckling kan ibland medföra behov av en sådan översyn.

Avloppsvatten

LAV - Lagen 2006:412 om allmänna vattentjänster

En kommun har, enligt 6 § i LAV, skyldighet att för en bebyggelse i ett större sammanhang, bestämma ett verksamhetsområde och tillgodose det genom en allmän va-anläggning (om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön). Enligt 51 § är det länsstyrelsen som utövar tillsyn över om kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster vid behov. Om skyldigheten att ordna allmänna vattentjänster uppkommer enligt LAV är det viktigt att poängtera att uppfyllandet av lagen är teknikneutral, d.v.s.lagen anger bara när kommunen har ett ansvar, inte hur en eventuell allmän anläggning ska ordnas.

I VA-planen listas vilka parametrar (i boxen på s. 33) som vägts samman för att kunna göra en bedömning om statusen, behoven och förutsättningarna i kommunens aktuella områden.

Bedömningen ligger därefter till grund för prioritering av fortsatta insatser. Skyldigheten för en kommun att ordna allmänna vattentjänster, om kriterierna enligt 6 § är uppfyllda, tar inte hänsyn till om ett område är i anspråktaget för åretruntboende eller fritidsboende, vilket, felaktigt, en av parametrarna i modellen utgår från. Övriga parametrar i modellen som kommunen använt följer intentionen i LAV.

Inte heller tar kommunens skyldighet enligt LAV hänsyn till eventuella ekonomiska förutsättningar eller tekniska möjligheter, såsom närhet till befintligt verksamhetsområde eller nivå över havet, vilket felaktigt anges som motiv för kommunen att förorda gemensamhetsanläggningar för tre områden, MN1-MN3, i VA-planen (s. 33 och 49). I kommunens va-policy, s. 8, samt i kommunens viljeinriktning, under kapitlet om LAV, s. 10 framgår även där felaktigt att hänsyn ska tas till ekonomiska förutsättningar vid bedömningen om eventuell utökning av kommunalt verksamhetsområde ska/kan ske.

För de tre områdena, MN1-MN3, som pekas ut som områden där kommunen förordar gemensamhetslösningar är det viktigt att kommunen tydliggör varför, eller

varför inte, det föreligger ett kommunalt ansvar att ordna allmänna vattentjänster utifrån lagstiftningens krav, d.v.s. LAV. Extra viktigt att redogöra för detta är det eftersom det i planen anges att dessa tre har bedömts ha dålig vattenkvalitet samt hög recipientkänslighet.

Tidsprioritering av områdesvisa ställningstaganden

I va-planen saknas prioriteringsordning av områdena, AN1-AN7, s. 45, där kommunen föreslår att allmänna vattentjänster ska tillhandahållas. Även en tidsplan saknas för dem. För att kommunen ska kunna lägga upp en långsiktig plan, inklusive budget, bör de utpekade områdena i va-planen förses med prioriteringsordning och tidsangivelse när den allmänna va-anläggningen planeras att vara klara. En tydlig prioritering och tidsangivelse underlättar kommunens interna arbete, samt åskådliggör också på ett tydligt sätt även andra intressenter som berörs av VA-planen.

Kommunalt spillvatten

För de tre reningsverken A1-A3, s. 43, redovisas reningsverkens kapacitet i antal pe. Dock saknas uppgift om hur stor kapacitet som utnyttjas idag och därmed hur stor kapacitet som finns tillgängligt, vilket bör redovisas.

I kapitlet Kommunalt avlopp, s.29, beskrivs översiktligt kommunens tre reningsverk. I planen bör en mer detaljerad redovisning ges om verkens eventuella brister, t.ex. hur mycket och ofta bräddningar sker från reningsverken och vid pumpstationerna. Vilket är det långsiktiga behovet av upprustning för att minska eventuella bräddningar? Finns andra behov för att bibehålla verkens långsiktiga funktion?

Det är mycket positivt att kommunen under kapitlet Va-ledningsnät tydligt anger vilka problem som finns samt tydligt visar kommunens ambition att minska ovidkommande vatten i ledningsnätet.

Enskilda avlopp

I va-planen, s. 14, beskrivs att kommunen har en tillsynsplan för enskilt VA. Under avsnittet Enskilt avlopp, s. 30, beskrivs att de enskilda avloppsanläggningarna inom kommunen är gamla och att ca 1500 av dem inte uppfyller dagens krav på rening. Där anges att kommunens viljeinriktning är att samtliga avloppsanläggningar både enskilda och kommunala ska uppfylla gällande villkor. I va-policyn anges att kommunen ska eftersträva att minst samma krav ska gälla för kommunala som enskilda avloppsanläggningar. Länsstyrelsen menar att eftersom det är ett lagkrav sedan mycket länge (år 1969) att enskilda anläggningar ska ha en god efterföljande rening, så måste kommunen på ett tydligare sätt beskriva i va-planen hur man tänker gå tillväga för att se till att gamla undermåliga enskilda avloppsanläggningar ska åtgärdas. Enligt vattenförvaltningens åtgärdsprogram, punkt 32 och 33, som också anges i VA- planen, s. 12, står också tydligt att kommunen genom sin tillsyn ska ställa krav, bl.a. på enskilda avloppsanläggningar.

Slam

Slam från reningsverk beskrivs idag som ett kvittblivningsproblem. Slammet från Bergkvara reningsverk har låga föroreningshalter, vilket skulle kunna betyda att

det kunde användas för spridning på åkermark om det vore REVAQ-certifierat. Detta slam är dock inte REVAQ- certifierat eftersom kommunens utredning från 2008 sade att det saknades personella resurser och skulle medföra höga kostnader. Länsstyrelsen undrar om kommunen har gjort någon ny bedömning om möjligheten att REVAQ-certifiera slammet? Har frågan om möjligheten att utvinna biogas ur slammet gjorts?

Dagvatten

Under avsnittet dagvatten, s. 35 och 36, beskrivs inget huruvida problem existerar med dagvattnet, t.ex. i form av återkommande översvämningar, underdimensionerade dagvattensystem etc. Finns problem borde det beskrivas i va-planen. På lokal nivå vilar ansvaret på Sveriges kommuner att genomföra åtgärder enligt vattenförvaltningen. Kommunerna ansvarar för dricksvattenförsörjning, rening av avloppsvatten och miljötillsyn. Kommunerna beslutar också om mark- och vattenanvändning och bebyggelseplanering; frågor med tydliga kopplingar till vattenkvalitet och hållbar vattenanvändning. Vattenmyndigheterna är inte ansvariga för genomförandet, såsom sägs på s. 11, utan ansvarar för att samordna samt redovisa arbetet enligt vattendirektivet

I kommunens viljeinriktning redovisas vad kommunen behöver göra för att uppnå miljö kvalitetsnormerna. Enligt miljöbalken ska kommunen ansvara för att miljö kvalitetsnormerna följs, vilket innebär att det under viljeinriktningen, s. 12, ska anges vad kommunen ska göra istället för bör göra.

Klimatanpassning

Under kapitlet Klimat i förändring, s. 15-16 redovisas vilka konsekvenser ett förändrat klimat kommer att medföra i framtiden. Nederbörden bedöms inte öka för Kalmar län, däremot bedöms nederbörden i framtiden att variera betydligt mer än idag i form av skyfall och torrperioder. Under kommunens viljeinriktning anges att vattenregleringar med hjälp av vattenmagasinerings krävs för att minska belastningen på dagvattennätet, samt att dricksvattenbrunnar och ledningsnätet anpassas till ökad nederbörd och höjda vattennivåer. Länsstyrelsen saknar fler åtgärder t.ex. i form av kartläggning och framtagande av styrande planeringsunderlag för att identifiera eventuella framtida hot mot kommunens dricksvattenförsörjning och avloppsvattenrening, samt hur man ska undvika eventuella identifierade hot.

Miljömål

I va-planen hänvisas på s. 13 till Regionala miljömål för Kalmar län 2008. Med anledning av förändringarna i miljömålsystemet har Länsstyrelsen i Kalmar län beslutat att de tidigare regionala miljömålen inte längre gäller enligt Meddelande 2012: 15, Regionala miljömål för Kalmar län 2012. Som miljömål för Kalmar län gäller de nationella miljö kvalitetsmålen med tillhörande preciseringar och etappmål.

Kulturmiljö

Fornlämningar, kyrkomiljöer och byggnadsminnen är enligt kulturmiljölagen skyddade. Tillstånd för ingrepp i och vid dessa bör i god tid sökas hos Länsstyrelsen innan planerade åtgärder påbörjas. Länsstyrelsen vill även påminna om att åtgärder som utförs inom område för Riksintresse ska beaktas.

Kommentar: Det stora flertalet av länsstyrelsen synpunkter noteras och infogas i handlingen.

Några av synpunkterna kommenteras dock nedan,

Torsås kommun har valt att genomföra VA-planen som ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Denna ska ange viljeinriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur vår miljö ska användas, utvecklas och bevara. Kommunen anser det mot denna bakgrund inte lämpligt att i tillägget till översiktsplan prioritera eller tids- och kostnadsätta enstaka åtgärder. Denna typ av fakta kommer istället, i enlighet med Stockholmsmodellen, att beskrivas i åtgärdsprogrammet, vilket även redovisas i VA-planen.

I bland annat kapitel 6.4 framgår att kommunen i åtgärdsplanen kommer att tidsätta och budgetera så att dokumentation, tillsyn och rådgivning kan ske och "gamla undermåliga enskilda avloppsanläggningar" kan åtgärdas.

I kapitel 3 – "Lagkrav och andra förutsättningar" redovisas bedömningskriterier enligt lagen om allmänna vattentjänster. Under åtgärdsförslag för avlopp däremot, beskrivs kommunens kriterier för prioritering av de områden som enligt LAV§6 kan vara kommunens ansvar.

Det är kommunens uppfattning att en REVAQ-certifiering inte skulle öka kommunens möjligheter för kretsloppsanpassning av slammet. Det behövs en förändrad attityd från Lantbrukarnas riksförbund och från livsmedelsföretagen.

En kartläggning och planering för framtida hot mot kommunens dricksvattenförsörjning och avloppsvattenrening hanteras i samband med att risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) genomförs för verksamheten. Arbetet med RSA sker kontinuerligt och hör inte hemma i VA-planen, som är av mer översiktlig karaktär.

Trafikverket

Man påpekar att ledningsarbeten som påverkar allmän väg kräver tillstånd samt att förläggande av ledning inom vägområde ska ske under sådana former att drift och underhåll inte fördröjas eller att skador uppkommer på vägkonstruktionen. Trafikverket förutsätter att de får möjlighet att yttra sig i samband med fördjupad utredning av VA-utbyggnad.

Kommentar: Synpunkterna noteras.

Kalmar kommun

Kalmar kommun instämmer i att det är viktigt med mellankommunal samverkan vad gäller dricksvattenförsörjning och kretsloppsanpassning. Kalmars ambitionsnivå är att en kretsloppsutredning och en kommunal vattenförsörjningsplan skall vara genomförda i slutet av 2016 och föreslår en tidsmässig samordning.

Kommentar: Ett förslag till tidssatt och prioriterat åtgärdsprogram kommer att tas fram och presenteras när VA-planen antas. I samband med detta kommer synpunkten att beaktas.

Djursviks samhällsförening

Föreningen menar att VA-planens ordningsföljd är fel. Områden med närhet till kust och vattendrag måste prioriteras först. Man anser även att det av planen bör framgå att bebyggelse med enskilda avlopp i närheten av kust och vattendrag i första hand måste åtgärdas, för att miljön skall förbättras.

Dessutom framför man synpunkten att attraktionskraften för att bosätta sig här permanent skulle öka kraftigt om vatten- och avloppsnätet byggs ut t ex i Djursvik.

Kommentar: I dagsläget saknas inbördes prioritering av de föreslagna områdena. I samband med att planen lämnas till kommunfullmäktige för antagande kommer även ett förslag till åtgärdsprogram att lämnas. I åtgärdsprogrammet kommer VA-planens föreslagna åtgärder vara tidssatta och ha en prioriteringsordning. Prioritering kommer att ske enligt de kriterier som redovisas i VA-planen kap 6.4.

VA-planen redovisar de områden där kommunen med utgångspunkt i lagen om allmänna vattentjänster 6§ anser sig ha ett ansvar.

Vid utveckling av nya större områden löses vatten- och avloppsfrågan i samband med detaljplaneringen. För enstaka nyetableringar tas VA-frågan upp i samband med bygglov.

Torsås kustmiljögrupp

Kustmiljögruppen menar att VA-planen är alltför vagt hållen. Man önskar t ex få veta när, hur och på vilket sätt Bergkvara reningsverk skall få tillgång till reservkraft. Kustmiljögruppen vill även poängtera vikten av att hushålla med dricksvattnet, man bör noga pröva vilka åtagande kommunen gör angående framtida vattenförsörjning. Gruppen menar även att kommunen måste påskynda sitt tillsynsarbete så att de enskilda avloppsanläggningarna uppfyller dagens krav på rening. Dessutom anser man att en öppen och lokal dagvattenhantering bör eftersträvas när det är genomförbart. Kustmiljögruppen framför även att kommunen för att få fler permanentboende bör prioritera att utveckla kustområdet.

Kommentar: VA-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur vår miljö ska användas, utvecklas och bevaras och kan därför upplevas som översiktligt hållen. I samband med att planen lämnas till kommunfullmäktige för antagande kommer även ett förslag till åtgärdsprogram att lämnas. I åtgärdsprogrammet kommer VA-planens föreslagna åtgärder vara tidssatta och ha en prioriteringsordning. Prioritering kommer att ske enligt de kriterier som redovisas i VA-planen kap 6.4.

VA-planen redovisar de områden där kommunen med utgångspunkt i lagen om allmänna vattentjänster 6§ anser sig ha ett ansvar.

Vid utveckling av nya större områden löses vatten- och avloppsfrågan i samband med detaljplaneringen. För enstaka nyetableringar tas VA-frågan upp i samband med bygglov. Det finns även möjlighet att på frivilligt ansluta till VA-nätet. Lagen om allmänna vattentjänster gör inte någon skillnad mellan permanent- och fritidsboende.

INKOMNA YTTRANDE MED SYNPUNKTER FRÅN ENSKILDA

Ett antal fastighetsägare från Övraby

Ett antal synpunkter har inkommit där man anser sig sakna behov av kommunalt vatten- och avlopp, Man vill därför att området tas bort ur vatten- och avloppsplanen. Flera av synpunktslämnarna menar även att skriftlig information borde ha skickats ut till dem som berörs av VA-planen.

Kommentar: Planbeskrivningen har förändrats för att tydligare förklara VA-planens roll i kommunens planering för vatten- och avlopp.

VA-planen är ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan och berör därmed hela kommunen. Att skriftligen informera alla berörda skulle innebära större kostnader och än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet. För att ändå underlätta har en nytt RSSflöde skapats på kommunens sida för planer och projekt. Det är alltså möjligt att prenumerera på denna sida och få senaste nytt vad gäller planer till webbläsare.

VAplanen visar var kommunen har ett ansvar enligt lagen om allmänna vattentjänster 6§.

När åtgärdsprogrammet antagits kommer en särskild utredning för varje område att genomföras. Då inventerar man varje enskild VAanläggning och tar även kontakt med varje fastighetsägare. Utredningarna kommer att utföras enligt den tidsplan och den prioritering som framgår av åtgärdsprogrammet. Prioritering kommer att ske enligt de kriterier som redovisas i VA-planen kap 6.4.

Fastighetsägare från Kyrkebo

Fastighetsägarna menar att man har ett bättre vatten än kommunen och en av KSRR godkänd trekammarbrunn varför behov av en allmän anläggning saknas. Man menar att en anslutning till det kommunala avloppssystemet kommer att skapa en monopolliknande situation där priset på vatten inte är konkurrensmässigt och att de ökade kostnaderna kommer att leda till att Torsås kommun avbefolkas. Man undrar om kommunen ersätter kostnader för vatten vid avbrott i vattenförsörjningen. Man menar också att samhällets sårbarhet ökar med gemensamma lösningar. Man anser att informationen har varit bristfällig.

Kommentar: Förslaget till nytt utvecklingsområde för Kyrkebo har tagits bort, då antalet bostadsfastigheter inom området inte kan anses vara ett större sammanhang och därmed finns inte heller något kommunalt ansvar för vatten och avlopp.

Fastighetsägare i Övraby

Fastighetsägarna vill överklaga kommunens beslut att bygga ut det kommunala vatten- och avloppsnätet inom den närmaste framtiden. Man menar att informationen varit bristfällig och att de ekonomiska villkoren är oklara. Man frågar om ägarna till berörda fastigheter är garanterade att från Torsås kommun få hjälp med avgifter eller om de kan tvingas flytta från sin fastighet pga de ekonomiska problem som kan uppstå?

Kommentar: Kommunen har ännu inte beslutat att bygga ut det kommunala vatten- och avloppsnätet.

VA-planen är ett tematiskt tillägg till översiktsplanen och ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur vår miljö ska användas, utvecklas och bevaras och kan därför upplevas som översiktligt hållen. I samband med att planen lämnas till kommunfullmäktige för antagande kommer även ett förslag till åtgärdsprogram att lämnas. Därefter kommer en särskild utredning för varje område att genomföras. Då inventerar man varje enskild VAanläggning och tar även kontakt med varje fastighetsägare. Vid detta tillfälle kommer även ekonomiska frågor att tas upp.

VA-planen berör hela kommunen. Att skriftligen informera alla berörda skulle innebära större kostnader och mer besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med meddelandet att skicka det till var och en.

Fastighetsägare i Bergkvara

Fastighetsägaren föreslår ett antal mindre faktakorrigeringar och redaktionella förändringar.

Kommentar: Informationen noteras och planbeskrivningen korrigeras.

Fastighetsägare i Kyrkebo

Fastighetsägaren önskar att ett särskilt samrådsmöte hålls i Kyrkebo och om det är finns fler enskilda avlopp i dåligt skick utreda frågan om en gemensamhetsanläggning.

Kommentar: Ett informationsmöte angående enskilda och gemensamma anläggningar har genomförts.

Förslaget till nytt utvecklingsområde för Kyrkebo har tagits bort, då antalet bostadsfastigheter inom området inte kan anses vara ett större sammanhang och därmed finns inte heller något kommunalt ansvar för vatten och avlopp.

Fastighetsägare i Gullaboås

Fastighetsägaren menar att markförhållandena i Gullaboås inte innebär någon risk och att byn inte heller kan anses uppfylla kriterierna för ett större sammanhang. Han har kartlagt boendet i Gullaboås och har kunnat konstatera en femtioprocentig minskning av permanentboende i byn de senaste tjugo åren. Av det totala fastighetsbeståndet är endast fjorton bostäder permanent bebodda. Enligt

fastighetsägaren är sjutton bostäder helt obebodda medan tolv bostäder utgör fritidsfastigheter.

Fastighetsägaren vill därför att det föreslagna utvecklingsområdet för Gullaboås tas bort ur VAplanen.

Kommentar: Förslaget till nytt utvecklingsområde för Gullaboås har tagits bort, då antalet bostadsfastigheter inom området inte kan anses vara ett större sammanhang och därmed finns inte heller något kommunalt ansvar för vatten och avlopp.

Planbeskrivningen har förändrats för att tydligare förklara VA-planens roll i kommunens planering för vatten- och avlopp.

Martin Storm
Samhällsbyggnadschef

Fredrika Ternelius
Planarkitekt